

طراحی اقلیمی متناسب با جریان باد و نقش آن در تهویه مطبوع (نمونه موردی محله قم آباد در قصرالدشت شیراز)

مژده مختاری¹، نهال اقتصادی²*

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
فارس، E-mail: mozhdeh_mokhtari@yahoo.com

2- دانشجوی دکترای معماری علوم و تحقیقات تهران (دانشگاه آزاد اسلامی، واحد
بیضا، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، بیضا، ایران)، E-mail: nahal.eghtesady@yahoo.com

چکیده

نیاز انسان به منابع انرژی و تلاش برای دستیابی و بکارگیری از یک منبع انرژی تمام نشدنی، همواره یکی از مسائل مهم اساسی زندگی بشر بوده است. در اقلیم معماری هماهنگ کردن ساختمان با شرایط اقلیمی از اهمیت خاصی برخوردار است تا جایی که موجب آسایش انسان و صرفه جویی در مصرف سوخت شود. انرژی باد به عنوان یکی از اصلی ترین منابع انرژی تجدید پذیر از دیرباز مورد توجه بشر بوده است. در حال حاضر با توجه به اقتصادی بودن این منبع نسبت به سایر منابع، توجه به آن امری مهم و ضروری است. تهویه به روش طبیعی یکی از زیرشاخه های کاربردی استفاده از جریان باد است. یکی از بهترین و ارزانه ترین راه های تهویه با ایجاد جریان طبیعی هوا در داخل ساختمانها صورت می گیرد. در گذشته تهویه طبیعی جزء جدانشدنی طراحی ساختمانهای سنتی به می رفته است اما امروزه به لحاظ تراکم زیاد فضاهای ساخت در کنار هم، این امر نادیده گرفته شده است. مقاله حاضر با توجه به کم اهمیت شمرده شدن جریان باد و نقش آن در تهویه، به بررسی محله قم آباد قصرالدشت در شهر شیراز می پردازد (یک محله قدیمی با بافت ساختمانی نو و جدید). این مقاله با روش تحقیق توصیفی-تحلیلی، مبنی بر اصول طراحی اقلیمی و با تکیه بر گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه ای و میدانی به دنبال بررسی کوران و تهویه هوا در داخل و خارج ساختمان است، با در نظر گرفتن ویژگی های داخلی، خارجی و محوطه اطراف پیشنهاد هایی را جهت استفاده بهینه از این منبع ارائه می کند. نتایج حاکی از آن است که با در نظر گرفتن جهت گیری متناسب با جریان باد ساختمان ها و فاصله مناسب بین آنها، چیدمان آنها در سایت، فرم کلی ساختمان ها و امکان عبور جریان هوا از بین آنها و همچنین تاثیر محوطه اطراف بر ساختمان میتوان در استفاده بهینه انرژی باد در جهت تهویه طبیعی و مطلوب، امکان پذیر ساخت.

واژه های کلیدی: